

BEFOGADÓ NEVELÉS-OKTATÁS – CSELEKEDJ! LUXEMBURGI AJÁNLÁSOK

Kontextus

2015. októberében az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért és a Luxemburgi Oktatási, Gyermekügyi és Ifjúsági Minisztérium „Befogadó nevelés-oktatás – Cselekedj!” címmel szervezett egy Európai Meghallgatást. Az eseményre az Európai Unió Tanácsának luxemburgi elnöksége alatt került sor.

28 országból hetvenkét sajátos nevelési igényű és/vagy fogyatékkal élő és egészséges fiatal érkezett egész Európából, hogy iskoláikban és közösségükben a befogadó neveléssel-oktatással kapcsolatban szerzett tapasztalataikról

beszélgessenek. A fiatal küldöttek általános megelégedettségüket fejezték ki nevelésükkel kapcsolatban, azonban rámutattak annak néhány gyenge pontjára is. A fiatalok által ismertetett helyzetet, valamint javaslatukat a *Luxemburgi ajánlásokban* foglalták össze.

2015. november 23-án a *Luxemburgi ajánlások* megfontolás és további cselekvés céljával bemutatták az európai oktatási minisztereknek. Az ajánlások támogatják a befogadó nevelés-oktatás gyakorlati megvalósítását mint a legjobb választást azokban az esetekben, ahol teljesülnek a szükséges feltételek. Öt, a fiatalok által a beszélgetéseik során megfogalmazott kulcsfontosságú üzenet köré vannak csoportosítva.

Ajánlások

1. *Amit rólunk, azt velünk is*

Ez az üzenet a tanulónak az őket érintő valamennyi döntéshozatalba való bevonására vonatkozik:

- A fiatalokat és azok családtagjait meg kell hallgatni, és véleményüket tekintetbe kell venni bármilyen, őket közvetlenül vagy közvetetten érintő döntéshozatal során.

- A fiatalokat meg kell kérdezni arról, hogy mik a szükségleteik.
- Az ifjúsági szervezeteket rendszeresen be kell vonni.

2. *Akadálymentes iskolák*

Ez az üzenet valamennyi fizikai és technikai akadály megszüntetésére vonatkozik:

- Számos akadályt már megszüntettek az iskolákban, azonban valamennyi akadályt el kell távolítani annak érdekében, hogy a helyi oktatási központok fizikailag könnyen megközelíthetőek legyenek, és könnyen lehessen bennük közlekedni.
- Az újjáépítés vagy korszerűsítés alatt álló oktatási intézményeknek otthont adó épületeknek meg kell felelniük a hozzáférhetőségi követelményeknek, így például ki kell bennük alakítani multifunkcionális és/vagy csendes tereket, továbbá elérhetőbbé kell tenni a rugalmas oktatási segédeszközöket.
- Megfelelő technikai segédeszközöket és oktatási anyagokat kell elérhetővé tenni az egyéni igényeknek megfelelően.

3. Sztereotípiák ledöntése

Ez az üzenet a „normalitás” fogalmáról szól – ha elfogadjuk azt, hogy mindenki különböző, akkor ki az, aki „normális”?

- A pedagógusok, iskolai személyzet, fiatalok, családtagjaik és a támogató szolgálatok megbízható információval való ellátása a tanulók különböző igényeiről a kölcsönös tisztelet és tolerancia záloga.
- A sokszínűséget pozitív tényként kell érzékelni; a „fogyatékoság normálisként való érzékelése” közös érték kell, hogy legyen.
- Mindenki különböző, és mindenkit el kell fogadni. A tolerancia egymás megértésén alapszik.
- Az oktatási közösségnek jobban tudatában kell lennie a fogyatékosággal élők létezésének, és nagyobb mértékű toleranciát is kell tanúsítaniuk irántuk.

4. A sokszínűség a keverék, a befogadás pedig az, amitől a keverék működik

A negyedik üzenet egy, néhány fiatal által használt jeligéből származik:

- Mindenkinek arra kell koncentrálnia, hogy mit *lehet* tenni, nem arra, hogy mit nem lehet tenni.
- Az oktatás teljesen hozzáférhető kell, hogy legyen, tiszteletben tartva valamennyi tanuló igényeit – ez a mindenki számára elérhető minőségi oktatás alapja.
- A pedagógusok és egyéb szakemberek közötti együttműködés, valamint a jó képzési lehetőségek megléte alapvető fontosságú.
- Elengedhetetlen a pedagógusok és az osztálytársak által nyújtott, szükséges emberi és/vagy műszaki támogatás.

5. A társadalom teljes értékű tagjává válni

Ez arról szól, hogy a befogadó nevelés-oktatás hatással van a társadalom teljes értékű tagjává válásra:

- Ahhoz, hogy a társadalom teljes értékű tagja legyen valaki, elengedhetetlen, hogy befogadják a többségi iskolákba.
- A cél az, hogy mindenki megtalálja a helyét a társadalomban.

Következtetés

A *Luxemburgi ajánlások* összhangban vannak és kiegészítik a vonatkozó hivatalos európai és nemzetközi dokumentumokat a sajátos nevelési igényekre összpontosító és befogadó oktatás terén. A fiatalok a befogadó oktatásra emberi jogi kérdésként tekintenek, és olyan kulcsfogalmakat helyeztek beszélgetéseik középpontjába, mint a normalitás, tolerancia, tisztelet és állampolgárság. A *Luxemburgi ajánlások* teljes szövege elérhető a Befogadó nevelés-oktatás – Cselekedj! projekt website-ján:

<http://www.european-agency.org/luxembourg-recommendations>

